

**Kokkolan ulkoiluolosuhteiden asukaskysely 2010
Tulokset**

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	4
2 KOKKOLAISTEN ULKOILUTOTTUMUKSET	5
2.1 Kokkolalaisten ulkoiluaktiivisuus	5
2.2 Kokkolalaisten ulkoilulajit	5
2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät	6
3 KOKKOLAN ULKOILUPAIKAT	7
3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö	7
3.2 Eniten käytetyt ulkoilupaikat	7
3.3 Ulkoilupaikan valinta.....	7
3.4 Ulkoilupaikkojen saavutettavuus.....	9
4 KOKKOLAN ULKOILUPALVELUT.....	10
5 ULKOILUPAIKKOJEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET.....	11
5.1 Pyörätiet.....	11
5.2 Erilaiset reitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit	11
5.3 Hiihtoladut	12
5.4 Yksittäiset kohteet	12
5.4.1 Uimarannat	12
5.4.2 Esteetön luontoliikunta.....	12
5.4.3 Matkaluisteluireitti	13
5.5 Puuttuvat ulkoilupaikat.....	13
6 KOKKOLA -KAUPUNKI LUONNOSSA	14
LIITTEET	15

JOHDANTO

Tämä asukaskysely on osa Kokkolassa tammikuussa 2010 alkanutta Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hanketta. Suomen Latu aloitti syyskuussa 2009 valtakunnallisen Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hankkeen, jossa tavoitteena on selvittää 15 suomalaisessa kunnassa ulkoilu- ja virkistymahdollisuuksien nykytila ja tulevaisuuden kehittämistarpeet. Vuosina 2009–2011 toteutettava hanke toimii 10 -vuotisseurantaselvityksenä vuosina 1998–2000 toteutetulle Sulka I -hankkeelle, jossa selvitettiin yli 400 kunnan ulkoilumahdollisuudet. Tavoitteena on levittää tieto hankkeen tuloksista ja kerätyistä hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista myös kaikille Suomen kunnille hankkeen loppupuolella. Hanketta rahoittavat Opetusministeriö ja Suomen Latu.

Kokkola toimii hankkeen pilottikuntana. Kokkolassa asukaskyselyn tuloksia käytetään osana kunnassa tehtävää Kokkolan ulkoilumahdollisuuksien nykytilan selvitystä. Yhteensä Kokkolan asukaskyselyyn vastasi 458 asukasta. Tämä on prosentti Kokkolan väestöstä. Kokkolassa oli vuoden 2009 lopussa 45 896 asukasta.

Asukaskysely oli avoimena Kokkolan kaupungin kotisivuilla 17.3–14.4.2010 välisen ajan. Suomenkieliselle ja ruotsinkieliselle väestölle oli omat kyselynsä. Asukaskysely oli suunnattu kaikille yli 12 -vuotiaille kokkolalaisille. Asukaskyselystä tiedotettiin aktiivisesti paikallisessa lehdistössä, kunnan kotisivuilla, alueellisessa asukastiedotteessa sekä latujen varsille sijoitetuissa mainoksissa. Lisäksi vastausten saamiseksi pyydettiin sähköpostitse paikallisia yhdistyksiä vastaamaan kyselyyn sekä tiedottamaan kyselystä jäsenistölleen. Myös Kokkolan kaupungin facebook -yhteisön seinälle jätettiin tiedote asukaskyselystä. Asukaskyselyn yhteydessä myös arvottiin erilaisia ulkoiluun liittyviä tuotteita. Voittajille on ilmoitettu voitosta henkilökohtaisesti.

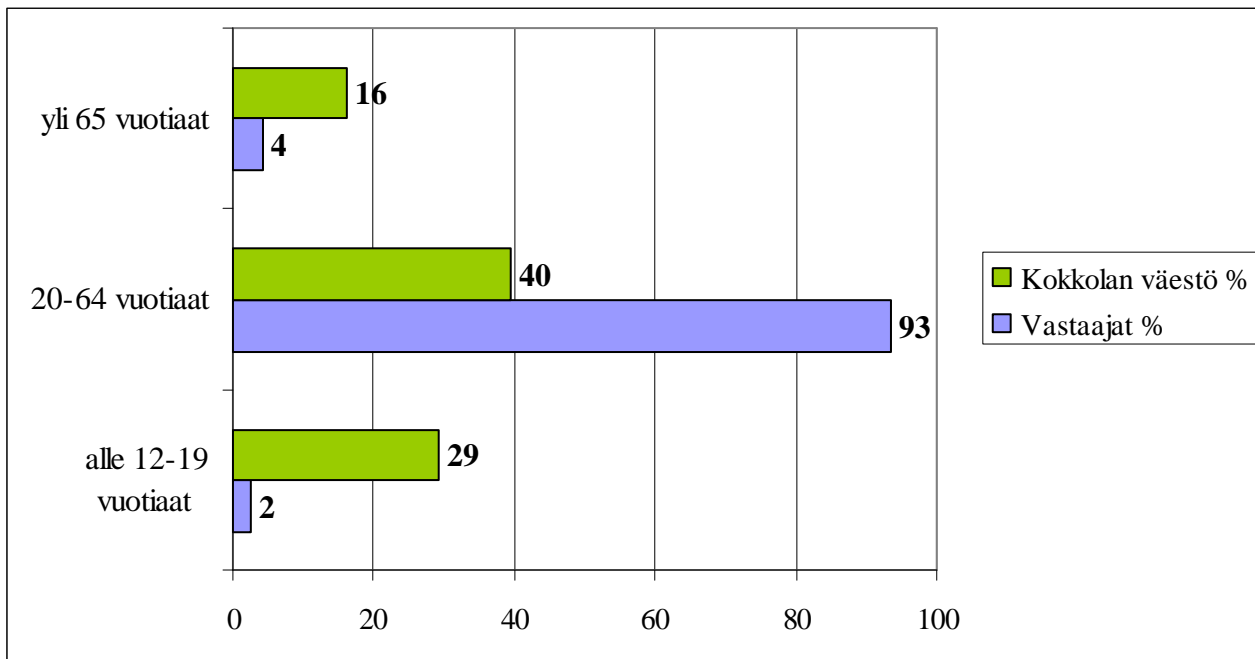
Asukaskyselyn avulla kartoitettiin sekä kokkolalaisten henkilökohtaisia ulkoiluun liittyviä tottumuksia että ulkoilun olosuhteisiin liittyviä tekijöitä asukkaiden kokemana. Asukkaan omaan käyttäytymiseen liittyen kartoitettiin kokkolalaisten ulkoilun määrää, heidän harrastamiaan ulkoilulajeja, ulkoilun esteitä sekä ulkoilupaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä. Olosuhteiden näkökulmasta kartoitettiin asukkaiden ulkoilupaikkojen käyttöä, ulkoilupaikkojen saavutettavuutta sekä asukkaiden arvioita ulkoiluolosuhteiden nykytilasta ja kehittämistarpeista. Asukaskyselyn tulosten avulla halutaan kehittää Kokkolan ulkoiluolosuhteita. Tähän raporttiin on kerätty tärkeimmät tulokset ja Kokkolan kaupungille toimitetaan koko aineisto mahdollisia jatkoanalyysjä varten.

Asukaskyselyn aineisto on analysoitu Webropol- ja Excel -perustyökaluilla. Insight -työkalun avulla on etsitty riippuvuuksia aineiston eri muuttujien väliltä. Koska asukaskysely sisälsi avoimia kysymyksiä muun muassa kehittämis ehdotuksista, analysoitiin aineistoa Text Mining -työkalulla, joka etsii sanaryppäistä yleisimmät sanat, luo sanapilviä tai sanakarttoja. Asukaskyselyn tulokset on analysoinut ja raportin kirjoittanut Sulka II -hankkeen projektikoordinaattori Eveliina Nygren.

1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Asukaskyselyn vastaajista 2 prosenttia oli 12–19 -vuotiaita, 93 prosenttia työikäisiä eli 20–64 -vuotiaita ja 4 prosenttia yli 65 -vuotiaita. Suhteutettuna Kokkolan väestörakenteeseen korostuu vastauksissa työikäisen väestön mielihäily (Kuvio 1). Tästä kertoo myös vastaajien pääasiallinen toiminta. Vastaajista 71,5 prosenttia on työelämässä. Kokkolan koko väestöstä työelämässä on noin 43 prosenttia asukkaista. Eläkeläisiä vastaajista oli hieman yli 9 prosenttia siinä missä Kokkolan väestössä eläkeläisten osuus on noin 22 prosenttia. Tämä on odotettu tulos tehtäessä sähköistä kyselyä, mutta hankkeen tutkimusekonomisista syistä kysely jouduttiin toteuttamaan sähköisenä. Työttömät ovat myös verrattain hyvin edustettuna asukaskyselyssä. Asukaskyselyn vastaajista 2,9 prosenttia oli työtön tai lomautettu. Myös opiskelijat olivat hyvin edustettuina: asukaskyselyn vastaajista 6,4 prosenttia oli opiskelijoita tai koululaisia. Kokkolan väestöstä heitä on 8 prosenttia.

Kuvio 1. Vastaajien ikä (N=454) suhteessa Kokkolan väestöön 31.12.2009.

Asukkailta kysyttiin taustatietona myös heidän asumistilannettaan. Vastaajista hieman yli puolet oli lapsiperheitä. Myös kahden aikuisen lapsettomia talouksia oli yli 30 prosenttia vastaajista. Sinkkuja eli yhden aikuisen talouksia oli noin 10 prosenttia vastaajista. Myös naiset ovat asukaskyselyssä hyvin edustettuina: vastaajista 62 prosenttia oli naisia ja 38 prosenttia miehiä (Taulukko 1). Tämän tyyppisissä kyselyissä naiset ovat perinteisesti aktiivisempia vastaamaan. Kyselystä oli sekä suomen- että ruotsinkielinen versio. Vastaajista 446 vastasi suomenkieliseen (97 prosenttia) kyselyyn ja 12 ruotsinkieliseen (3 prosenttia). Vahvasti kaksikielisessä kunnassa mahdollista myös on, että ruotsinkieliset ovat vastanneet myös suomenkieliseen kyselyyn. Kokkolan väestöstä 84 prosenttia on suomenkielisiä ja 14 prosenttia on ruotsinkielisiä. Vastaajat jakautuvat myös tasaisesti Kokkolan asuinalueille ja esimerkiksi Kälviän, Ullavan ja Lohtajan vastaajat ovat hyvin edustettuina. Jatkoanalyysissä aineistoa tullaan tarkastelemaan näiden alueiden kehittämiseksi.

Taulukko 1. Vastaajien sukupuoli (N=446) suhteessa Kokkolan väestöön 31.12.2009.

Sukupuoli	Vastaajat %	Kokkolan väestö %
Mies	38	49
Nainen	62	51
Yhteensä	100	100

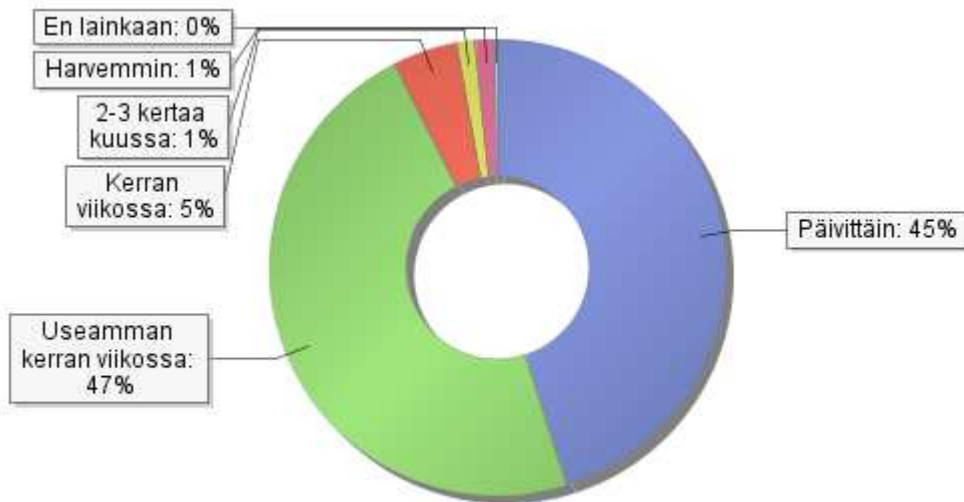
2 KOKKOLAISTEN ULKOILUTOTTUMUKSET

2.1 Kokkolalaisten ulkoiluaktiivisuus

Toteutetussa asukaskyselyssä yhtenä osa-alueena kartoitettiin kokkolalaisten ulkoiluaktiivisuutta. Ulkoilu määriteltiin kodin pihapiirin ulkopuolella vapaa-ajalla omin lihasvoimin tapahtuvaksi vähintään 15 minuuttia kestäväksi liikkumiseksi ja oleskeluksi. UKK -instituutin terveysliikuntasuosituksen mukaan ihmisen tulisi harrastaa perusliikuntaa yhteensä 3-4 tuntia viikossa jaettuna kaikille viikonpäiville eli vähintään 30 minuuttia päivässä.

Asukaskyselyn vastaajat ulkoilevat verrattain paljon: 45 prosenttia vastaajista ulkoilee päivittäin ja 47 useammin kuin kerran viikossa (Kuvio 2). Vastaajissa painottuvat aktiiviset ulkoilijat. Tämä on odotettu tulos: paljon ulkoilupaikkoja käytävillä on myös suurempi halu kehittää olosuhteita ja osallistua asukaskyselyyn. Toteutetussa asukaskyselyssä 5 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilevansa kerran viikossa. Suhteutettuna terveysliikuntasuositukseen tämä on vähän. 2 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilevansa harvemmin kuin kerran kuussa. Myös Kokkolan kaupungin liikuntapalvelututkimuksessa (2009) 2 prosenttia asukkaista sanoo harrastavansa liikuntaa satunnaisesti. Liikuntapalvelututkimuksen mukaan myös potentiaalia varsinkin ulkoilun lisäämisen suhteen on: 46 % vastaajista lisäisi hyötyliikuntaa ja ulkoilua mikäli vapaa-aikaa olisi enemmän.

Kuvio 2. Kuinka usein ulkoilet? (N=455).

2.2 Kokkolalaisten ulkoilulajit

Asukkailta kysyttiin myös heidän eniten harrastamia ulkoilulajeja (Taulukko 2). Suosituimpia lajeja vastaajien keskuudessa olivat kävelylenkkeily, hiihto, juoksulenkkeily sekä pyöräily. Hiihdon suosioon varmasti vaikuttaa myös kyselyajankohdan suotuisat olosuhteet. Myös koiran ulkoiluttaminen, suunnistus, lasten kanssa ulkoilu ja sauvakävely olivat suosittuja. Muitakin lajeja nimettiin eniten tai toiseksi eniten harrastettujen lajien joukkoon, mutta yksikään ei noussut yli 2 prosentin osuuden eli vastaukset hajaantuivat monien eri ulkoilulajien välille.

Taulukko 2. Kokkolalaisten eniten ja toiseksi eniten harrastamat ulkoilulajit yhteensä (N=455+N=455).

Laji	Prosenttiosuus vastaajista
Kävelylenkkeily	21 %
Hiihto	20 %
Juoksulenkkeily	11 %
Pyöräily	11 %
Koiran ulkoiluttaminen	7 %
Suunnistus	5 %
Lasten kanssa ulkoilu	5 %
Sauvakävely	4 %
Muut	16 %
Yhteensä	100 %

Asukkailta kysyttiin myös lajeja, joita he tulevaisuudessa haluaisivat harrastaa enemmän sekä lumiseen aikaan että sulan maan kaudella. Vastaajat nimesivät 1–3 tärkeintä lajia, joita haluaisivat harrastaa tulevaisuudessa. Lumiseen aikaan 58 prosenttia vastaajista haluaisi tulevaisuudessa harrastaa enemmän hiihtoa. Selkeästi esiin nousivat myös kävelylenkkeily maastossa sekä luistelu. Luisteluun sisältyi myös meren jäällä tehtävä auratulla radalla tehtävä matkaluistelu sekä omaehtoinen retkiluistelu. Sulan maan kaudella vastaajat haluaisivat tulevaisuudessa harrastaa enemmän juoksulenkkeilyä, pyöräilyä sekä kävelylenkkeilyä maastossa. Juoksulenkkeily ja pyöräily vaikuttavatkin elävän nousukautta.

2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät

Asukkailta kysyttiin myös heidän ulkoiluun rajoittavia tekijöitä. Vastaajat saivat valita vaihtoehdoista 0–3 heidän mielestään merkittävintä tekijää. Osa vastaajista kokee, ettei ulkoilua rajoittavia tekijöitä ole (30 prosenttia). Noin 22 prosenttia vastaajista nimeää ulkoilua rajoittavaksi tekijäksi henkilökohtaisen syyn. Henkilökohtaiset syyt, kuten ajanpuute, oma saamattomuus, sairaus tai esimerkiksi väsymys, nousivat tärkeäksi rajoittavaksi tekijäksi myös Kokkolan kaupungin liikuntapalvelututkimuksessa (2009). Olosuhteisiin liittyvistä syistä eniten vastaajien ulkoilua rajoittavat ulkoilupaikkojen huono kunto (24 %), ulkoilupaikkojen puute (23,5 %), vaikeat kulkuyhteydet (24 %) ja tiedon puute ulkoilupaikoista (22 %).

3 KOKKOLAN ULKOILUPAIKAT

Kokkolassa on yhteensä yli 300 ulkoilupaikkaa kunnan alueella sijaitsevien metsien, kevyen liikenteen väylien ja pyöräteiden sekä erilaisten puistojen ja viheralueiden lisäksi. Kyselyssä asukailta kysyttiin laajasti heidän ulkoilupaikkojen käyttöönsä sekä mielipidettään ulkoilupaikkojen nykytilasta ja kehittämistarpeista.

3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö

Asukaskyselyssä vastaajat saivat arvioida yleisellä tasolla ulkoiluun erilaisilla ulkoilupaikoilla. Kysymys kuului, käytätkö kohdetta ulkoiluun? 89 prosenttia vastaajista käyttää pyöräteitä ulkoiluun. Kuntopolut ja radat (76,6 %) sekä hiihtoladut (74,7) ovat myös suosittuja ulkoilupaikkoja. Vastaajista 74,5 prosenttia ulkoilee myös metsässä. Muita suosittuja ulkoiluun käytettyjä kohteita ovat uimarannat (66,6 %), luontopolut (63,8), retkeilyreitit (48,7 %), maastohiitokeskukset (47,4 %), lähipuistot (46,3 %) sekä luistelukentät ja -kaukalot (41,3 %).

3.2 Eniten käytetyt ulkoilupaikat

Asukailta kysyttiin heidän eniten lumisella ja eniten sulan maan kaudella käyttämänsä ulkoilupaikkaa. Samalla asukkaat saivat esittää kehittämisehdotuksia kyseistä ulkoilupaikkaa koskien. Yhteensä 428 vastaajaa nimesi eniten käyttämänsä ulkoilupaikan lumisella kaudella ja 418 vastaajaa sulan maan kaudella.

Lumiseen aikaan vastaajat nimeävät tiettyjä suosittuja kohteita, mutta muuten ulkoilupaikkojen käyttö hajaantuu. Paljon mainintoja kerää omaehtoinen kotiovelta lähtevä lenkkeily, jossa käytetään pyöräteitä, lähivirkistysalueita ja -metsiä. Suosittuja yksittäisiä kohteita ovat Santahaka, Rastimaja, Halkokari, Houraati ja Köykäri. Myös Kokkolaan kuntaan vuoden 2007 lopussa liittyneet Lohtaja, Ullava ja Kälviä keräävät kokonaisuutena joitain mainintoja.

Sulan maan kaudella suosituimmaksi yksittäiseksi kohteeksi nimetään tiettyjen alueiden sijaan erilaiset reitit, pururadat sekä luontopolut erona lumisen kauden eniten käytettyyn ulkoilupaikkaan. Myös muut kotiovelta saavutettavat olosuhteet ovat suosittuja: pyörätiet ja erilaiset ulkokentät keräävät paljon mainintoja. Tietyistä ulkoilualueista suosituimpia ovat sulan maan kaudella edelleen Santahaka, Halkokari ja Laajalahti. (Taulukko 5.)

3.3 Ulkoilupaikan valinta

Asukkaita pyydettiin arvioimaan ulkoilupaikan valintaan vaikuttavien tekijöiden tärkeyttä asteikolla 1–4 (Taulukko 3). Tärkeimmiksi tekijöiksi ulkoilupaikan valinnassa nousivat ulkoilua rajoittavien tekijöiden suuntaisesti ulkoilupaikan hyvä kunto (Ka 1,48), ulkoilupaikan turvallisuus (Ka 1,73) sekä ulkoilupaikan hyvä valaistus (Ka 1,99). Melko tärkeää oli myös informaation saaminen ulkoilupaikoista sekä sähköisessä että paperisessa muodossa. Vähiten tärkeää vastaajille oli palvelujen sijainti lähellä ulkoilupaikkaa (Ka 3,72).

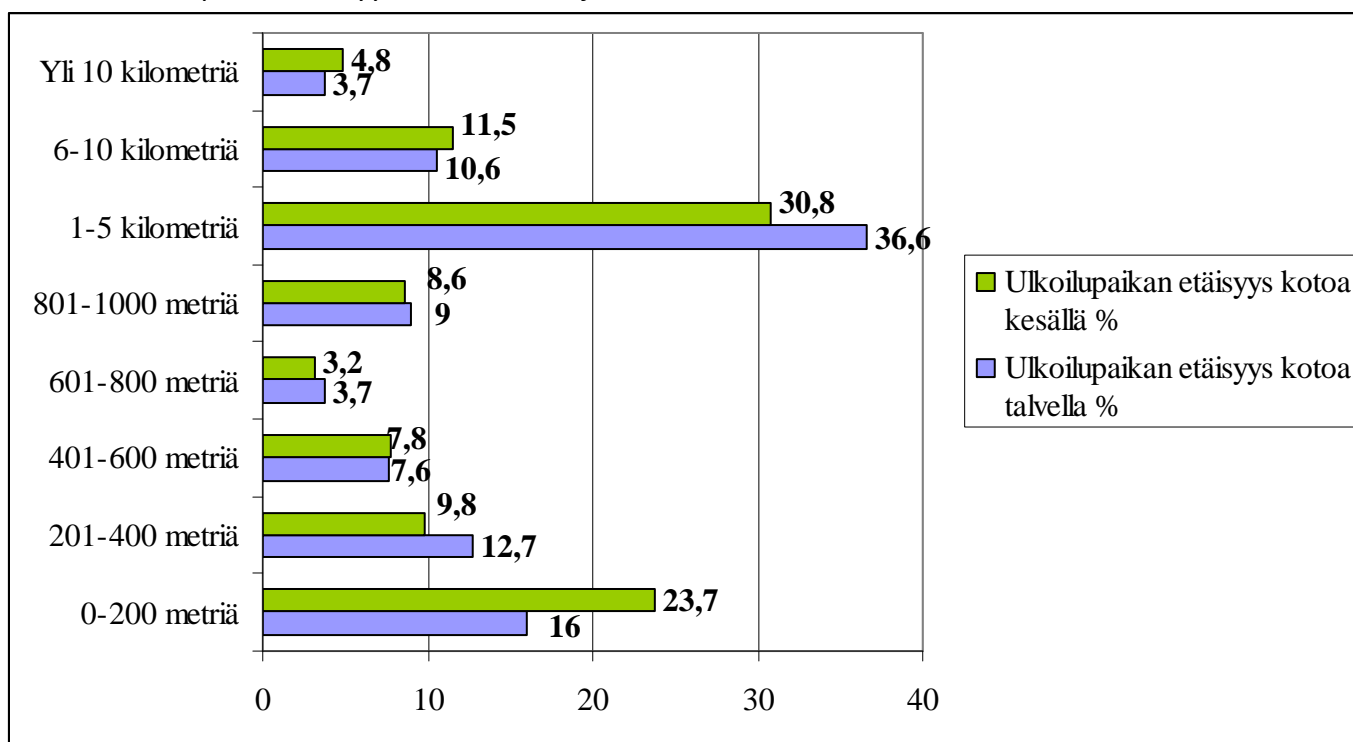
Taulukko 3. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle ulkoilupaikan valinnassa?

	1 Erittäin tärkeä	2 Melko tärkeä	3 Ei kovin tärkeä	4 Ei lainkaan tärkeä	Yhteensä	Ka.
Hyvä ulkoilupaikan kunto	60 %	35 %	4 %	0,40 %	453	1,5
Ulkoilupaikan turvallisuus	52 %	37 %	9 %	2 %	453	1,7
Hyvä valaistus	42 %	39 %	16 %	3 %	453	2
Saan tietoa ulkoilupaikan kunnosta ja sijainnista verkkosivujen kautta	39 %	41 %	16 %	3 %	448	2
Maaston vaihtelevuus	31 %	47 %	20 %	2 %	450	2,2
Saan tietoa ulkoilupaikasta karttojen avulla	36 %	40 %	21 %	4 %	447	2,2
Hyvät opastustaulut ja viitoitukset	36 %	45 %	15 %	4 %	448	2,1
Helppo saavutettavuus ilman autoa	34 %	37 %	24 %	5 %	452	2,3
Soveltuvuus perheliikuntaan	34 %	35 %	21 %	9 %	443	2,4
Ulkoilupaikan esteettömyys	27 %	45 %	22 %	7 %	448	2,4
Monipuolinen viherympäristö	25 %	43 %	26 %	5 %	444	2,4
Hyvät pysäköintimahdollisuudet	21 %	44 %	28 %	7 %	451	2,6
Mahdollisuus monien ulkoilulajien harrastamiseen	20 %	37 %	36 %	7 %	445	2,7
Palvelut lähellä ulkoilupaikkaa	5 %	19 %	51 %	25 %	446	3,7

3.4 Ulkoilupaikkojen saavutettavuus

Asukkaat arvioivat myös eniten käytettyjen ulkoilupaikkojensa etäisyyttä kotoa. Lisäksi heiltä kysyttiin kulkuvälinettä ulkoilupaikalle. Eniten käytetty ulkoilupaikka sijaitsee keskimäärin kauempana kotoa talvella kuin kesällä. Talvella 1–5 kilometriä kotoa sijaitsevia paikkoja käyttää 36,6 prosenttia ja kesällä 30,8 prosenttia vastaajista. Vastaavasti 0–200 metriä kotoa sijaitsevien ulkoilupaikkojen käyttö lisääntyy kesällä. Kesällä 23,7 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilupaikan sijaitsevan 0-200 metrin päässä kotoa ja talvella 16 prosenttia. Lähiulkoilu ja -virkistysmahdollisuuksien käyttö siis lisääntyy kesällä. Myös ulkoilupaikalle kuljettiin selkeästi useammin yksityisellä moottoriajoneuvolla talvella (50 prosenttia) kuin kesällä (26 prosenttia). Talvikaudella ulkoilupaikalle kuljettiin myös kävellen/juosten (45 prosenttia) tai pyörällä (4,5 prosenttia). Vain muutama kulkee Kokkolassa talvella ulkoilupaikalle julkisella kulkuvälineellä. Kesällä eniten ulkoilupaikalle liikutaan kävellen tai juosten (41,4 prosenttia) tai pyörällä (21 prosenttia).

Kuvio 3. Ulkoilupaikan etäisyys kotoa kesällä ja talvella.

Asukkailta kysyttiin myös avoimena kysymyksenä mitä ulkoilupaikkoja he toivoisivat lähemmäksi kotiaan. Vastaajat saivat merkata 0-3 ulkoilupaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Hieman yli puolet eli 55 prosenttia vastaajista vastasi kysymykseen ja esitti ainakin yhden toivomuksen ulkoilupaikasta lähempänä kotiaan. Eniten toivottiin erilaisia luontopolkuja ja retkeilyreittejä, hiihtolatuja, pyöräteitä sekä eri lajien tarpeisiin tarkoitettuja ulkokenttiä. Pyöräteiden kohdalla toivottiin etenkin yhtenäisiä reittejä sekä rullaluisteluun soveltuvia pyöräteitä. Lasten leikkipuistot kohdassa toivottiin varsinkin lähiliikuntapaikkoja ja leikkipuistoja.

4 KOKKOLAN ULKOILUPALVELUT

Kokkolassa ulkoilupalveluja on monipuolisesti ja niitä on myös pyritty aktiivisesti kehittämään. Paikkatietojärjestelmän avulla asukkailla tuotetaan tietoa ulkoilupaikkojen sijainnista ja valikoimasta. Talvikaudella pidetään yllä sähköistä latujen auraustilanteen ja kunnan seurantaan kunnan kotisivuilla. Myös karttamateriaaleja on monipuolisesti vaikka päivitystarvetta paikoin onkin. Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan eri ulkoilupalvelujen nykytilaa asteikoilla 1-5 (Taulukko 5). Analysointivaiheessa keskimäinen vastaus (3 Ei hyvä eikä huono) poistettiin vastauksista. Niinpä ulkoilupalvelujen keskiarvosanat sijoittuvat asteikoille 1-4.

Vastaajat olivat eniten tyytyväisiä opastustauluihin ja viittoihin (Ka 2,36) sekä kunnan sähköisiin ja paperisiin karttamateriaaleihin (Ka 2,42). Eniten kehittämistä vaativat välineiden vuokraus- ja huoltopalvelut (Ka 3,15) sekä yrittäjien tuottamat palvelut, kuten kahvilapalvelut ulkoilupaikkojen yhteydessä tai esimerkiksi ohjelmapalvelu (Ka 3). Koska kuitenkin aikaisemmin iso osa vastaajista piti juuri ulkoilupaikan yhteydessä sijaitsevia palveluita vähiten tärkeänä ulkoilupaikan valinnassa, voidaan sanoa kyseisten palvelujen sijoittuvan kokonaisuudessa kehittämislistan häntäpäähän.

Taulukko 5. Kokkolan ulkoilupalveluiden arvosanat.

	1 Erittäin hyvä	2 Hyvä	3 Huono	4 Erittäin huono	Vastauksia yhteensä	Ka.
Opastustaulut ja viitat	16	166	84	17	283	2,36
Kunnan sähköiset ja paperiset ulkoilukarttamateriaalit	15	168	83	28	294	2,42
Esitteet ja tiedotteet internetin, lehtien, radion ja television kautta	9	128	94	30	261	2,56
Ruoanlaitto-, tauko- ja yöpymispaikat	7	74	108	43	232	2,81
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3	49	158	54	264	3
Välineiden vuokraus- ja huoltopalvelut	4	36	154	86	280	3,15

Asukkaat saivat esittää myös kehittämis ehdotuksia kunnan ulkoilupalveluja koskien. Vastaajat jättivät yhteensä 171 kehittämis ehdotusta. Eniten kehittämis ehdotuksia esitettiin tiedonsaantiin liittyen. Vastaajat toivoivat ajankohtaista ja kohderyhmittäin (lapsiperheet, seniorit, liikuntarajoitteiset) jaoteltua tietoa Kokkolan ulkoilumahdollisuuksista sekä niiden kunnosta. Tämän tiedon toivottiin olevan kootussa muodossa, jotta valintoja olisi helpompi tehdä. Muun muassa ehdotettiin kerran vuodessa kaikkiin koteihin lähtevää koottua esitettä Kokkolan ulkoilumahdollisuuksista. Itse ulkoilupaikoilla toivottiin opasteiden ja viitoitusten kunnostamista sekä monipuolistamista. Tätä kunta on jo aktiivisesti tehnyt ja tulee tekemään myös ensi kesän aikana.

5 ULKOILUPAIKKOJEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Asukaskyselyssä asukailta kysyttiin kehittämisehdotuksia Kokkolan ulkoilupaikkoja koskien sekä yleisellä tasolla että tarkemmin asukkaan eniten kesällä ja talvella käyttämän ulkoilupaikan yhteydessä. Enimmillään yksittäinen kohde sai jonkin verran kehittämistarvetta- tai paljon kehittämistarvetta -kirjauksia 62 prosentilta kaikista vastaajista ja vähimmillään 7 prosentilta. Varsinaisia kehittämisehdotuksia tuli 193 reittejä, polkuja ja ratoja koskien, 134 ulkoilu- ja virkistyspaikkoja ja 91 ulkokenttiä ja lähiliikuntapaikkoja koskien. Tässä luvussa on nostettu esiin eniten asukkaiden mielestä kehittämistä vaativat kohteet. Selvää on, että ulkoilupaikkojen kehittämisehdotusten määrä on suhteessa niiden käyttöön: pyöräteitä käytetään paljon ja tämän vuoksi niitä halutaan myös kehittää. Siksi tarkasteluun on nostettu myös keskiarvoltaan isoja mutta pienemmän ryhmän mielestä kehittämistä vaativia ulkoilupaikkoja. Kohteita on tarkasteltu kohteiden saamien kehittämistarve -kirjausten sekä kohteen saaman keskiarvon (1 jonkin verran kehittämistarvetta, 2 paljon kehittämistarvetta) näkökulmasta. Näin on valittu eniten kehittämistä vaativat kohteet.

5.1 Pyörätiet

Eniten Kokkolassa kehittämistä vastaajien mielestä vaativat pyörätiet. Kaikista asukaskyselyn vastaajista yhteensä 283 (62 %) sanoi Kokkolan pyöräteiden vaativan kehittämistä. Varsinaisia kehittämisehdotuksia tarkasteltaessa kohdistuvat ne enimmäkseen pyörätieverkoston, tiettyihin kohteisiin, pyöräteiden merkitsemiseen sekä kunnossapitoon. Varsinaista kartalle merkittyä pyörätieverkostoa uudessa Kokkolassa ei ole. Keskustan alueella pyöräteitä on kohtuullisesti mutta uuden Kokkolan reuna-alueille mentäessä pyörätieverkosto hajoaa. Pyöräteiden puute vaikuttaa myös esimerkiksi Kälviän suunnalla kommenttien perusteella tehden ulkoilun ja liikkumisen turvattomaksi. Ullavalta ja Lohtajalta puuttuu kunnollinen pyörätieverkosto. Eniten mainintoja pyörätien kehittämiskohteista sai 8 -tie Kokkolasta pohjoiseen. Varsinkin väli Lohtajantien risteys-Koivistonperäntien risteys vaatisi pyörätien, koska tietä käytetään lenkkeilyyn. Olemassa olevien pyöräteiden kunnan suhteen eniten kehittämistarvetta vaikuttaisi olevan roudan aiheuttaminen vaurioiden ja auraushöylän jälkien korjaamisen suhteen. Kokonaisuudessaan vaikuttaisi, että Kokkolan pyörätieverkosto tulisi kartoittaa sekä pyöräilyn että rullaluistelun ja -hiihdon näkökulmista ja tätä kautta lähteä rakentamaan yhtenäistä pyörätieverkostoa uuteen Kokkolaan huomioiden varsinkin reuna-alueet. Myös talvipyöräilyn olosuhteet tulee ottaa kehittämisessä huomioon.

Myös rullasuksi- ja rullaluistelureitit saivat mainintoja: 60 (13 %) kaikista vastaajista sanoi niillä olevan jonkin verran kehittämistarvetta ja 89 (19 %) paljon kehittämistarvetta. Tarvetta vaikuttaisi olevan ennen kaikkea rullaluisteluun ja rullasuksihiihtoon merkityille ja soveltuville reiteille, jotka lakaistaan hiekasta ajoissa heti keväällä ja ovat pinnaltaan hyvässä kunnossa.

5.2 Erilaiset reitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit

Kuntopoluille ja -radoille kirjasi jonkin verran kehittämistarvetta 184 (40 %) ja paljon kehittämistarvetta 70 (15 %) vastaajista. Selkeäksi kehittämiskohteeksi kuntoratojen suhteen nousi kuntoratojen purujen täydentämiseen useammin. Lähinnä palaute kohdistui Trullevin paikoittain kesälläkin märkään reittiin, joka on alun perin tarkoitettu vaellusreitiksi ja tämän vuoksi myös märkä.

Luontopoluille jonkin verran kehittämistarvetta -merkintöjä tuli 148 (32 %) kappaletta ja paljon kehittämistarvetta -merkintöjä 89 (19 %) kappaletta. Luontopoluilla kehittämistarvetta vaikuttaisi olevan

ennen kaikkea asukkaiden tiedossa luontopoluista. Ullavan luontopolut keräävät paljon kehittämisehdotuksia: alueelle toivotaan luontopolkua ja sen toivotaan myös kulkevan järven rantaan, jolloin sen palvelee myös matkailijoita ja mökkeilijöitä.

Retkeilyreiteille merkitsi kehittämistarvetta yhteensä 214 vastaajaa (127 eli 28 % jonkin verran kehittämistarvetta, 87 paljon kehittämistarvetta). Retkeilyreittien suhteen tärkeintä vaikuttaisi olevan niiden yhdistäminen kattamaan koko uuden Kokkolan. Retkeilyreittien suhteen vaadittaisiin siis samantyyppinen selvitys, kuin Kokkolan pyöräilyreitit kaipaavat. Eräs asukas ehdottaa: *”Retkeilyreitit olisi hyvä yhdistää, esim. Kalajoelta - Lohtajan kirkonkylä - Vattaja - Lohtajan kirkonkylä - Houraati - Marinkainen - Kälviä - Kokkola.”* Myös retkeilyreittien tauko- ja tulentekopaikkojen sijainti-, kunto- ja ylläpito -tietoja toivotaan laajemmin sähköiseen muotoon.

Ratsastusreitit saivat yhteensä 79 kehittämistarvetta -merkintää, joiden keskiarvo oli 1,6 (paljon kehittämistarvetta). Kehittämisehdotukset liittyivät ennen kaikkea ratsastukseen merkittyjen reittien määrään. Kuntaan tarvittaisiin uusi ratsastusreitti. Myös nykyinen reitti tulisi merkitä selkeämmin.

Maastopyöräilyreiteillä koki olevan kehittämistarvetta yhteensä 115 (25 %) vastaajaa. Keskiarvon perusteella (1,6) kehittämistarvetta vaikuttaisi olevan. Maastopyöräilyreiteillä kehittämistarve keskittyy niiden puutteeseen ja yhtenäisyyteen. Kokkolassa onkin alkamassa nimenomaan maastopyöräreittien kehittämiseen keskittyvä hanke, jonka käyttöön myös tämän asukaskyselyn kehittämisehdotukset tullaan antamaan.

5.3 Hiihtoladut

Hiihtoladuille kirjasi jonkin verran kehittämistarvetta 189 (51 %) vastaajaa ja paljon kehittämistarvetta 63 (14 %) vastaajaa. Tämä on 55 prosenttia kaikista vastaajista. Hiihtoladujen suhteen suurin kehittämiskohde vaikuttaisi kehittämisehdotusten mukaan olevan yhtenäinen latuverkosto, joka ulottuu myös uuden Kokkolan reuna-alueille. Hiihtoladujen mainostamista ja latujen kunnosta tiedottamista toivotaan myös vielä terävöitettävän, jotta tieto olisi täysin ajantasaista.

5.4 Yksittäiset kohteet

5.4.1 Uimarannat

Uimarannoille merkitsi kehittämistarvetta yhteensä 206 (45 %) vastaajaa. Yleinen siisteys sekä pukukoppien määrä saivat eniten kehittämisehdotuksia uimarantojen ja -paikkojen suhteen. Myös tietoa uimarantojen valikoimasta, veden puhtaudesta ja valvonnasta kaivataan.

5.4.2 Esteetön luontoliikunta

Vastaajista 76 (17 %) sanoi pyörätuolireiteillä olevan kehittämistarvetta. Vaikka tämä ei ole iso asuus vastaajista, nousi vastausten keskiarvo korkealle (1,7). Pyörätuoleille soveltuva reitti soveltuu moneen tarkoitukseen esteettömän ulkoilun rinnalla: lapsiperheiden rattailla tehtäviin lenkkeihin ja rollaattorilla liikkuvien ulkoiluun. Kokkolasta puuttuu esteetön pyörätuolireitti keskusta-alueelta ja sille vaikuttaisi olevan tarvetta.

5.4.3 Matkaluisteluireitti

Vastaajista 60 (13 %) koki luonnon jälle aurattavalla matkaluisteluireitillä olevan jonkin verran kehittämistarvetta ja 91 (20 %) paljon kehittämistarvetta. Tarkasteltaessa kehittämissuhteita kehittäminen liittyy lähinnä matkaluisteluireitin epävarmisiin olosuhteisiin, jotka vaihtelevat talvesta toiseen. Aukkaat myös kaipasivat kunnalta ajankohtaista tietoa esimerkiksi kunnan kotisivuille matkaluisteluireitin kunnosta. Matkaluisteluireittiä pitää yllä yksityinen yrittäjä.

5.5 Puuttuvat ulkoiluapaikat

Aukkailta tiedusteltiin myös, puuttuuko Kokkolasta jokin tärkeä ulkoiluapaikka, joka vaikeuttaa ulkoilun harrastamista. Vastaajat saivat merkitä 0-3 ulkoiluapaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Yhteensä 158 eli 35 prosenttia vastaajista vastasi kysymykseen. Kokonaisuudessaan vastauksista ei nouse uusia ulkoiluapaikkoja vaan osittain vastaukset keskittyvät myös nykyisten ulkoiluapaikkojen kehittämiseen. Eniten toivotaan koirapuistoa ja laskettelurinnettä sekä uimarantaa Ullavan alueelle. Osa tarpeista on jo tiedostettu: suunnitelmissa on uusi koirapuisto Kokkolaan.

6 KOKKOLA -KAUPUNKI LUONNOSSA

Kokonaisuudessaan Kokkolassa on monipuolinen eri vuodenaikoihin soveltuva ulkoilumahdollisuuksien verkosto ja ainutlaatuinen luontoympäristö meren rannan tuomin vivahtein. Asukaskyselyn tulosten perusteella suurimmat haasteet Kokkolan ulkoiluolosuhteissa liittyvät vuoden 2008 lopussa yhdistyneen uuden Kokkolan alueen ulkoiluverkoston yhtenäisyyteen. Sekä kesä- että talviaikaan kunnan reitistö vaatii yhtenäistämistä. Samoin on Kokkolan pyöräilyreitti-verkoston suhteen.

Kaikkien kohteiden kohdalla korostui myös yhtenäisen ja selkeän informaatiota tarve. Tulosten perusteella ulkoilupaikkojen sähköistä informaatiota ja Kokkolan paikkatietojärjestelmää tulee kehittää edelleen ja tämän rinnalla tuottaa kuntalaisille karttamateriaaleja suosituimmista reiteistä. Kohdekohtaisesti opasteiden kuntoon ja yhtenäisyyteen tulee kiinnittää huomiota. Lisää tietoa reittien ja ulkoilupaikkojen valikoimasta kaivattaisiin myös. Kokonaisuudessaan esimerkiksi ulkoilureiteillä eri lajit ja kohderyhmät tulisi informaation kautta ohjata oikeisiin kohteisiin.

Asukaskyselyn lopuksi asukkaat saivat nimetä ulkoilupaikkaan tai -palveluun liittyviä asioita, joissa Kokkola on vastaajan mielestä onnistunut. Vastaajat kirjasivat onnistumisia monesta eri ulkoilupaikkojen ja -palvelujen osa-alueesta. Myös kiitoksia esitettiin kunnan ulkoilupaikkojen ja -palvelujen ylläpidolle. Eniten onnistumismainintoja kirjattiin latujen kuntoon, monipuoliseen latuverkostoon sekä niiden ylläpitoon liittyen. Monet olivat myös tyytyväisiä latujen määrään. Erityisesti Santahaka ja Houraati saivat kiitosta. Näissä nousivat esiin hiihtolatujen lisäksi alueen kesäolosuhteet sekä monipuolinen valikoima eripituisia ja vaihtelevia reittejä. Myös Santahaan sijainti rannan tuntumassa saa mainintoja. Erilaisiin reitteihin, pururatoihin ja luontopolkuihin oltiin myös tyytyväisiä kehittämis ehdotusten rinnalla. Kokkolan alueen lähiliikuntapaikat ja lapsille suunnatut leikkikentät saivat myös mainintoja. Leikkikentät ovat toimivia ja suosittuja. Ehdotuksia tuli harkitusti ympäri kaupunkia sijoiteltujen hyvällä ylläpidolla olevien leikkipuistojen suunnittelusta. Muita tekijöitä, joissa Kokkolan kunta oli vastaajien mielestä onnistunut, oli esimerkiksi Kokkolan monipuoliset suunnistuskartat, joita Kokkolan Suunnistajat pitää yllä kaupungin nimellisellä tuella. Myös Kokkolan kunnan kotisivujen latuverkoston kuntoa seuraava palveluja sai kiitosta, vaikka myös kehittämis ehdotuksissa ajantasaisuutta toivottiin parannettavan.

Kokonaisuudessaan Kokkolan ulkoilumahdollisuuksien kehitys on ollut positiivista viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kuntaliitoksen myötä kaupungin ulkoilupaikkaverkosto on myös kokenut muodonmuutoksen, joka näkyy myös tämän kyselyn vastauksissa. Kehittämistä tulee jatkaa edelleen. Tämän asukaskyselyn tulokset tulevat osaksi laajempaa selvitystä Kokkolan ulkoiluolosuhteiden nykytilasta, viimeisen 10 vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ja tulevaisuuden ennusteista. Selvitys julkaistaan kesän 2010 aikana.

LIITTEET

Liite 1. Ulkoilu- ja vapaa-ajan kehittämistarve vastausten määrän ja kehittämisarvosanan keskiarvon mukaan.

	1 Jonkin verran kehittämistarvetta	2 Paljon kehittämistarvetta	Yhteensä vastauksia	Ka.
Pyörätiet	172	111	283	1,4
Kuntopolut ja radat	184	70	254	1,3
Hiihtoladut	189	63	252	1,3
Luontopolut	148	89	237	1,4
Retkeilyreitit	127	87	214	1,4
Uimarannat	121	85	206	1,4
Lähipuistot	93	64	157	1,4
Matkaluistelureitit / Luonnonjääradat	60	91	151	1,6
Rullasuksi- / rullaluistelureitit	60	89	149	1,6
Maastohiihtokeskukset	89	47	136	1,4
Luistelukentät ja kaukalot	89	39	128	1,3
Yleisurheilukentät	63	64	127	1,5
Lähiliikuntapaikat	71	56	127	1,4
Maastopyöräilyreitit	51	64	115	1,6
Metsät	66	38	104	1,4
Melontareitit	46	46	92	1,5
Veneilyreitit	45	46	91	1,5
Palloilukentät (eri kokoiset hiekka- ja nurmikentät)	53	33	86	1,4
Ratsastusreitit	35	44	79	1,6
Tenniskentät	45	33	78	1,4
Pyörätuolireitit	25	51	76	1,7
Laskettelurinteet ja rinnehiihtokeskukset	27	49	76	1,6
Beachvolleykentät	45	31	76	1,4
Veneilyn, soudun ja melonnan rantautumispaikat	37	38	75	1,5
Leiri- ja retkeilykeskukset	40	31	71	1,4
Suunnistusalueet	53	17	70	1,2
Luonnonsuojelualueet	39	27	66	1,4
Avantouintipaikat	45	16	61	1,3
Pesäpallokentät	31	29	60	1,5
Tekojäät	38	22	60	1,4
BMX- sekä rullalautailu- ja rullaluistelupuistot	26	32	58	1,6
Frisbeegolfradat	27	29	56	1,5
Ulkokiipeilypaikat	17	37	54	1,7
Lentopallokentät	32	21	53	1,4
Koripallokentät	23	24	47	1,5
Maa-uimala	26	20	46	1,4
Golfkentät	21	15	36	1,4